

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1648

Cap. IV. & vlt. De ventis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13147

latet. Quæ omnia accuratiùs demonstrantur in Sphæricis Theo-
sij lib. 2. propos. 19.

§. 5. *Ratio inueniendorum Climatum post circulos polares.*

VT lucis incrementum post circulos polares deprehendatur, at-
tendendum ad signa in quibus Sol commoratur dum percurrit
Ecclipticam. At certum est dies parum crescere, & imminui,
dum Sol commoratur in signis Tropico vicinioribus, ad sensum
augeri aut deficere, cum in remotioribus versatur. Vnde fit vt Cli-
mata hæc angustiora sint, quò magis accedunt ad Tropicos, la-
tiora quò magis ad polos vergunt. Hoc autem augmentum in pro-
positâ figura sic agnosces.

Ex termino Tropici seu litera D. perpendicularem demitte in
Æquatorem, & exinde duos circuli quadrantes ducito, quorum
hæc perpendicularis erit diameter. Eos quadrantes in sex partes
diuide, quor sunt Climata improprie dicta. Lineæ ex diuisionibus
quadrantum in perpendicularem ductæ, dabunt tibi horum Cli-
matum interualla.

CAPVT VLTIMVM.

De Ventis.

§. I. *De numero ventorum secundum veteres.*

PHILOSOPHI QUIDAM APVD ARISTOTELEM
vnicum ventum duntaxat admittebant: quoniam (inque-
bant) ventus est tantum aer motus. De his 1. Meteor. cap. 13. Phi-
losophus.

THERIALCES APVD STRABONEM duos tantum
recipiebat sibi ab utroque polo oppositos, dicebanturque
BOREAS NOTVS.

POETÆ GRÆCI ET LATINI quatuor appellant, quos
sibi inuicem ita opponunt.

Auster Notos

Aquilo Boreas

Eurus Eüros

Fauonius Zéphuros.

Zephyri autem loco in tempestate solent Africum substituere.

ANDRO-

ANDRONICVS CYRRHESTES apud Strabonem in turri octagonâ Athenis octo disposuerat, quos Triton mobilis virgâ indicabat.

AQVILO	NOTVS.
APELIOTES	ZEPHYRVS.
CÆCIAS	AFRICVS.
ARGESTES	EURVS.

PLINIUS, SENECA, ARISTOTELES duodecim recipiunt, quos Seneca ex punctis Tropicorum, Circularum Polarium, & Meridiani prædictos circulos secantis, colligit.

Subsolanus	Απελιώτης.	Fauonius	Ζέφυρος.
Boreas	Απαρχίας.	Auster	Νότος.
Aquilo	Μέσος.	Albonotus	Λευκόνοτος.
Cæcias	Καιτίας.	Africus	ΑΨ.
Corus	Αργέτης.	Vulturnus	Εὔρος.
Thrafcias	Θρασκίας.	Euronotus	Φοινικίας.

VITRUVIUS LIB. I^o. CAP. VI°. VIGINTI QUATVOR.

SEPTENTRIO	AVSTER.
Thrafcias	Euronotus.
Corus	Vulturnus.
Caurus	Eurus.
Circius	Cæcias.
Etesia	Ornithia.
FAVONIUS	SOLANVS.
Argestes	Carbas.
Subuesperus	Boreas.
Africus	Aquilo.
Libonotus	Supernas.
Altanus.	Galicus.

§. 2. *Ventorum Antiquorum Syllabus.*

AFRICVS Græcis ΑΨ ab Africâ dictus (quæ Græcis Libya est) nomen accepit, procellosus imprimis; quo tamen flante mirum est (Plinio teste) Alcyonum proli sterni mare. Aristoteles ait eum vix obducere cælum nubibus, quoniam illas rapiditate suâ dissipat.

ALTANVS à Vitruvio iuxta Austrum collocatur, & sic dici-

tur quòd *alitus nubes agat*, aut fortè ab Altano vrbe Calabriae respectu Brundusij, aut Tarenti; ex eo retinere nomen venti meridionales *les Autans*.

APARCTIAS ab Vrfa Minore nomen habet, Latinis *Septentrio*: in Europâ serenus, in Africâ nubilus. Confunditur à quibusdam cum *Borea*, *Aquilone*, & *Etesis*.

APELIOTES, Senecæ Apheliotès à Græco ἄλιος, Latinis *Solanus*, & *Subsolanus* spirans ab Oriente Æquinoctiali. Denominatur autem ventus à Sole potiùs nascente, quàm Occidente, quia Oriens flatum auget, Occidens premit, inquit Plinius.

ARGESTES à Vitruuio infra Fauonium constituitur, apud Aristotelem, Plinium, Strabonem loco Cauri supponitur. Ab Homero certè νότος appellatur. Dicitur à Græco ἄργος quæ *pigrum* sonat, igitur per Antiphrasim, est enim procellosus: licèt id Seneca neget cum eum mollem vocat, ac euntibus, & redeuntibus communem. Idem videtur esse cum *Iapyge*, & *Cauro*.

AQVILLO ab Aquilæ velocitate dictus. Eius loco ab Aristotele substituitur *Mefes*: sed Plinius & Seneca aliter sentiunt.

ATABALVS & *Atabulus* ventus est peculiaris Apuliæ, cuius meminit Horat. Sat. v. Quidam *Ataburum* legunt, & ab Ataburo monte Siciliæ nominari putant; quare ab eodem Horat. torrere dicitur montes Apuliæ. Porphirion tamen dictum credit *ἡ δὲ τῆ ἀτῆν βάλλει* ab inferenda noxa, quia sic omnia arefacit vt nullis possint Solibus recreari ait Plinius.

AYSTER ab hauriendis aquis appellatur, licèt non asperetur: Græcis Notus est.

BOREAS Græcorum, Aquilo Latinorum est, & dicitur vel à Rege Thraciæ, vt Mythologi, vel *ὄπὸ τῆς βῆς*, quoniam est violenti flatus, & sonori, vt vult apud Gellium Phauorinus.

CÆCIAS vulgo inter Aquilonem, & Subsolanum collocatur, ab vno Vitruuio inter Subsolanum, & Eurum. Non pellit nubes, sed ad se videtur attrahere, vnde nata parcemia. Tatius c. 32. Ifag. in phænomena Arati ait ita dictum à Fl. Caico. vocatur aliter *Hellepontias*.

CARBAS supra Subsolanum infra Boream Vitruuio; fortè ab vrbe Carba minoris Armeniæ.

CATAOEGIS Pamphyliam infestat apud Senecam s. Nat. quæst. An ab Oegofagis Galatiæ? videtur sanè ad Septentrionem referendus.

CAVRVS à Vitruvio constituitur vbi Plinius, & Aristoteles Argesten locant: sic vocatur quòd in morem Pantheræ stridere seu *Caurire* videatur.

CIRCIVS Cercius Catoni, sic appellatur à *turbine*, vt vult Phauorinus apud Gellium. Tribuitur vni Galliæ à Plinio, & Senecâ, Cato eo quoque infestari Hispanos Alpinos ait. Neque tamen totam Galliam quatit, siquidem Viennæ non sentitur, inquit Plinius. Percellere armatum hominem, & plaustrum ait Cato: Gallorum ædificia diruere, inquit Seneca, & tamen coli ab indigenis, quòd huic debeant salubritatem, ideòque ei ab Augusto in Galliis agenti votum esse templum. Rectè collocatum esse à Vitruvio arguit Plinij locus.

CORVS vulgò cum Cauro confunditur, distinguitur tamen à Vitruvio: Seneca hunc violentum vocat, & in vnam partem rapacem.

ETESIÆ sic vocantur quasi *Anniuersarij*, tempestiui & salubres omni viuenti, inquit Tullius. Plinius ait flare biduo post exortum Caniculæ, Theon in Aratum ab exortu Caniculæ, vt plurimum 60. diebus ad Arcturum. Ab antiquis vulgò crediti sunt flare à Septentrione, quare à Lucretio *Etesie flabra Aquilonum*: vnde quidam eis assignarunt Nili inundationem. Alij in Occidentem, alij in Orientem declinare malunt, Nigidius etiam apud Gellium in Austrum. Videlicet, inquit idem Gellius lib. 2. cap. 22. ex aliâ, atque aliâ cæli parte flant. Plinius eos cum *Prodromis* videtur confundere: Seneca tradit vocari, *somniculosos*, & *delicatos*, quia inquit, *mane surgere nesciunt*.

EVRONOTVS Aristoteli *Lenconotus*, aliter & *Phanicias* de quo postea. Inter Eurum, & Notum ab Aristotele collocatur; à Vitruvio inter Vulturum, & Austrum.

EVRS *Eῦρος* quasi *Eῦρος fluidus* quia excitat sudorem, vt vult Eustathius, vel quasi *Ἐὼρ τῆς Ἐὐρώης* procedens ab Aurorâ. Confunditur aliquando cum Subsolano, & Vulturno. Immo & ab aliis affigitur Orienti æstiuo, ab aliis hyemali, ait Strabo.

FAVONIVS à fouendo dictus, quòd ab eo plantæ enectæ frigore refoueantur. Græcis est *Ζέφυρος*.

GALLICVS cuius meminit vnus Vitruuius, & prope Septentrionem, versus Austrum locat.

HELLESPONTIAS ab Helle ponto vnde spirat in Græciam

& Athenas, aliter Cæcias de quo sup. à.

IAPYX cuius meminere Horatius, & Virgilius. Ad Caurum, seu Argesten referri debet. Opratur enim ab Horatio Maroni ex Italia in Græciam & Athenas soluturo, & eo vsa est Cleopatra ex Epyro in Ægyptum fugiens. Nomen habet à Iapygiâ parte Apulie.

LEUCONOTVS aliter *Euronotus*, item & *Phœnicias*. Dicitur autem Leuconotus quòd serenitatem inducat: λευκὸν enim *serenum* est.

LIBONOTVS ita dictus quòd Notum inter, & Africum spirat: à quibusdam Leuconotus apud Strabonem nominatur.

MESES quasi *medius*: à Plinio locatur inter Aquilonem, & Cæciam; ab Aristotele post Boream versus Orientem loco Aquilonis Pliniani.

NOTVS à Græco νότιος *humor* quia valdè humidus: vel vt apud Gellium Phauorinus ab ὀνῆ Ledo vnde ὀνοτος & per apharesin νότος, inquit Eustathius, quòd frugibus, & corporibus noceat. Noctu vehementior est, quàm interdiu: & eo flante animalia minus esuriunt, ait Plinius. In mari Adriatico sæuit atrocius.

OLYMPIAS à Plinio supra Argesten effertur: qui etiam notat consuetudinem inualuisse vt *Olympias*, *Scyron* & *Argestes* confundantur, quod & fecit Aristoteles. Nomen habet ab Olympo monterespectu Theſſalorum.

ORNITHIAS quasi *Auicularis* quia post Brumam spirans aues reducit, ait Plinius, estque admodum temperatus. At Geminus frigidum appellat. Ab Aristotele, & Vitruuio opponuntur Ornithiæ Etesis.

PHOENICIAS à Phœnicibus qui eo vtuntur soluentes in Græciam. *Euronotus* aliter dicitur.

SCYRON à montibus seu Petris Scyroniis vocatur, & maximè Athenienses infestat. Hunc Plinius infra Argestem ablegat. Quomodo autem cum Olympiâ, & Argeste confundatur supra inuimus.

SEPTENTRIO à polo Arctico spirat, Græcis Aparétias de quo superius.

SOLANVS Vitruuio, Plinio *Subsolanus*, ab Oriente Æquinoctiali spirat.

SUBSOLANVS idem cum *Solano*.

VENTORVM ACCURATA TABV
SECVNDVM VETERVM ET NOVA
DISPOSITIONE AVTORVM CLAVSURA

SVBVESPERVS quem vnus appellat Vitruuius, atque inter Argesten, & Africum statuit.

SVPERNAS appellatur quoque ab vno Vitruuio, & supra Aquilonem collocatur.

THRASCIAS nomen habet à Thracia latè sumptâ, hoc est à regionibus supra Macedoniam extensis. De eius situ omnes conueniunt.

WLTVRNVS infra Eurum ab vno Vitruuio statuitur, à Latinis pluribus cum Euro confunditur. Quidam apud Gellium vocant Euronotum. Dicitur à vulture aue, vel à Vulturno fluuio Campaniæ.

ZEPHYRVS quasi *ζάνυ φέρων vitam ferens*, Latinis Fauonius.

§. 3. De Ventis secundum recentiores.

DIVIDVNTVR venti 32. in Cardinales, Secundarios, Tertiarios, & Quadrantes.

CARDINALES sic dicti quod à 4. mundi Cardinibus spirent.

In Oceano.	{	EST ab Oriente.	LEVANTE.	} In Mediterraneo.
		OVEST ab Occidente.	PONENTE.	
		SVD à Meridie.	OSTRO seu Mesogiorno.	
		NORD à Septentrione.	TRAMONTANA.	

SECUNDARIII in quibus Nord & Sud nomen incipiunt.

In Oceano.	{	SVDEST.	SIROCO.	} In Mediterraneo.
		NORDEST.	GRÆCO.	
		SVDOVEST.	GARBINO seu Libecio.	
		NORDOVEST.	MAESTRO.	

TERTIARIII in quibus Secundarius claudit nomen, inchoat Cardinalis.

In Oceano.	{	Quest-Nord-ouest.	Ponente-Maestro.	} In Mediterraneo.
		Nord-Nord-ouest.	Maestro-Tramontana.	
		Nord-Nord-Est.	Tramontana-Græco.	
		Est-Nord-Est.	Leuante-Græco.	
		Est-Sud-Est.	Leuante-Siroco.	
		Sud-Sud-Est.	Ostro-Siroco.	
		Sud-Sud-ouest.	Ostro-Garbino.	
		Quest-Sud-ouest.	Ponente-Garbino.	

QUADRANTES ex Cardinalibus, & Secundariis complicati,
addito nomine quadrantis.

In Oceano.	In Mediterraneo.
Ouest quart de Nordouest.	Quarta di Ponente verso Maestro.
Nordouest quart de l'ouest.	Quarta di Maestro verso Ponente.
Nordouest quart au Nord.	Quarta di Maestro verso Tramontana.
Nord quart au Nordouest.	Quarta di Tramontana verso Maestro.
Nord quart au Nordeste.	Quarta di Tramontana verso Græco.
Nordest quart au Nord.	Quarta di Græco verso Tramontana.
Nordest quart à l'est.	Quarta di Græco verso Levante.
Est quart au Nordeste.	Quarta di Levante verso Græco.
Est quart au Sudest.	Quarta di Levante verso Siroco.
Sudest quart à l'est.	Quarta di Siroco verso Levante.
Sudest quart du Sud.	Quarta di Siroco verso Ostro.
Sud quart au Sudest.	Quarta di Ostro verso Siroco.
Sud quart du Sudouest.	Quarta di Ostro verso Garbino.
Sudouest quart du Sud.	Quarta di Garbino verso Ostro.
Sudouest quart à l'ouest.	Quarta di Garbino verso Ponente.
Ouest quart au Sudouest.	Quarta di Ponente verso Garbino.

LIBER TERTIVS.

De Elementis Geographiæ ex Geometria petitis.

VID Geometria conferat Geographiæ intelligimus ex Ptolemæo, atque Strabone, & superius libro primo considerauimus, quæ iam hoc libro quasi reuocabimus ad praxim; reiectis tamen plurimis, quæ in id loci ab otiosis hominibus conuehi solent.